U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Vojtěcha Šimíčka, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobkyně: **nezl. M. J.**, zastoupené JUDr. Františkem Divišem, advokátem se sídlem Litoměřice, Okružní 15, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 5. 2009, č. j. OAM-158/VL-01-K01-2009, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 17. 9. 2009, č. j. 29 Az 10/2009 - 28,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobkyně JUDr. Františkovi Divišovi **se určuje** odměna za zastupování ve výši 4800 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 7. 5. 2009, č. j. OAM-158/VL-01-K01-2009 (dále jen „napadené rozhodnutí“), rozhodl žalovaný, že se žalobkyni neuděluje mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně, zastoupená zákonnou zástupkyní, u Krajského soudu v Hradci Králové žalobou; ten ji rozsudkem ze dne 17. 9. 2009, č. j. 29 Az 10/2009 - 28, zamítl.

V odůvodnění svého rozsudku krajský soud konstatoval, že v napadeném rozhodnutí je dostatečně a objektivně zdůvodněno, proč v případě žalobkyně nebyla shledána existence azylově relevantních důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. Krajský

soud uvedl, že je mu známo, že důvody pro udělení mezinárodní ochrany nenaplnila ani matka - zákonná zástupkyně žalobkyně, která uváděla pouze důvody ekonomické a snahu o legalizaci pobytu. U žalobkyně, která se narodila na území České republiky, její matka tvrdí, že se s rodinou nemůže vrátit do vlasti, neboť tam ji hrozí uvěznění za vlastizradu (z důvodu podání žádosti o mezinárodní ochranu v zahraničí); žalobkyně a její sourozenci by byly matce v takovém případě odebráni a umístěni do dětského domova. Krajský soud k tomu uvedl, že v těchto tvrzeních nelze spatřovat pronásledování z azylově relevantních důvodů v zemi původu, ve smyslu ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu. Žalobkyně nesplňuje ani důvody pro udělení humanitárního azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu. Pokud zákonná zástupkyně žalobkyně uváděla, že známá *„paní od soudu"* jí sdělila, že jí hrozí v případě návratu do vlasti uvěznění za pobývání v cizině a za podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nelze takovou domněnku posoudit jako relevantní důvod pro udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu. Žalovaný ze zpráv o situaci v zemi původu bezpečně zjistil, že žádné takové nebezpečí v zemi původu nehrozí. Krajský soud dále uvedl, že žalobkyni v případě návratu do vlasti nehrozí vážná újma ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu, proto neshledal žádný důvod pro vyslovení nutnosti udělení doplňkové ochrany. Podmínky ustanovení § 14b zákona o azylu taktéž nebyly naplněny.

Rozsudek napadla žalobkyně (dále jen „stěžovatelka") kasační stížností, v níž uplatňuje důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.").

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítla nesprávný postup žalovaného, který nezjišťoval situaci na Ukrajině a neprověřil, zda tam zákonné zástupkyni stěžovatelky hrozí uvěznění. V důsledku uvěznění matky by zůstala stěžovatelka zcela bez rodičů. Žalovaný nezjišťoval situaci ukrajinských dětí, narozených na území jiného státu. Stěžovatelka se narodila na území České republiky a chtěla by zde zůstat. Její otec J. H. taktéž žije v České republice, ale o stěžovatelku se nestará. Zákonná zástupkyně stěžovatelky bude při návratu souzena za vlastizradu, o čemž se dozvěděla od své matky, tj. babičky stěžovatelky. Z těchto důvodů je stěžovatelka přesvědčena, že byly naplněny podmínky ustanovení § 14 zákona o azylu pro udělení humanitárního azylu.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud, ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s., zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovatelce již jednou poskytnuta individuálním projednáním její věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatelky a je podmíněn již zmíněným přesahem jejích vlastních zájmů. Zákonný pojem *přesah vlastních zájmů stěžovatele*, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Pokud jde o jeho výklad, ten byl podán například v usnesení zdejšího soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS, dle kterého

„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“ Z tohoto pohledu bylo tedy nahlíženo na jednotlivé uplatněné kasační důvody.

Nyní projednávaná věc souvisí s jinými soudní věcmi, vedenými u zdejšího soudu pod sp. zn. 2 Azs 62/2008 (ve věci matky M. A. a bratra stěžovatelky M. J. J.) a pod sp. zn. 2 Azs 63/2008 (ve věci sestry stěžovatelky M. A.). V obou těchto věcech byly kasační stížnosti odmítnuty, a to pro opožděnost jejich podání. Na úrovni krajského soudu byly žaloby jako nedůvodné zamítnuty. K posuzování provázaných žádostí rodinných příslušníků o mezinárodní ochranu se již dříve Nejvyšší správní soud vyslovil v tom smyslu, že *„žádosti o udělení mezinárodní ochrany jsou v případě rodinných příslušníků zpravidla vzájemně provázané a dotýkají se rodiny jako celku. Postavení dítěte žádajícího o mezinárodní ochranu se přitom ve většině případů odvíjí od postavení rodičů žádajících o udělení mezinárodní ochrany. V případě stěžovatelky, která se narodila na území České republiky a důvody své žádosti o mezinárodní ochranu odvozovala od důvodů svých rodičů, kterým byly žádosti o azyl příslušnými správními orgány zamítnuty, tak bylo na místě i v jejím případě legitimně očekávat zamítavé rozhodnutí správního orgánu.“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs14/2008 – 57; všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Vzhledem k tomu, že předcházející kasační stížnosti rodinných příslušníků stěžovatelky nebyly zdejším soudem meritorně projednány a nebyla dokonce posuzována ani jejich přijatelnost, shora uvedené pravidlo se v nyní posuzované věci v řízení před Nejvyšším správním soudem nemůže uplatnit a je třeba zabývat se jí zcela samostatně.

Pokud jde o obecně namítané nedostatečné zjištění skutkového stavu věci stran situace v zemi původu a toho, zda tam zákonné zástupkyni stěžovatelky hrozí uvěznění pro vlastizradu (v důsledku čehož stěžovatelka zůstane sama, bez rodičů), je nutno uvést, že ve správním řízení leželo břemeno tvrzení *azylově relevantních* důvodů především na stěžovatelce, respektive její zákonné zástupkyni - matce (viz například rozsudek zdejšího soudu ze dne 16. 9. 2005, č. j. 6 Azs 224/2004 – 37). Za situace, kdy její matka fakticky žádné azylově relevantní důvody (§ 12 zákona o azylu) neuváděla, nelze bez dalšího hovořit ani o důkazní nouzi, potřebě blíže objasnit uváděné skutečnosti, či přechodu důkazního břemene na správní orgán. Na tomto místě lze odkázat například na závěry uvedené v rozsudku zdejšího soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79, dle kterého *„absence tvrzení azylově relevantních skutečností ze strany žadatele o azyl může být jen ztěží nahrazována zjištěními správním orgánem jinak získanými (...) Pokud však žadatel o azyl žádnému pronásledování nebo diskriminaci z azylově relevantních důvodů vystaven není (resp. nemůže mít z takového pronásledování nebo diskriminace odůvodněný strach), nebo takové skutečnosti ani netvrdí, pak přes skutečnost, že pochází ze země, která je (...) problematická, nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu.“*

Argumentace stěžovatelky důvody, pro které se obává návratu do vlasti (uvěznění matky, v jehož důsledku jí hrozí umístění do dětského domova), směřuje v konkrétní rovině do posuzování důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu. K tomu lze uvést, že žalovaný dostatečně vyhodnotil stěžovatelkou tvrzené důvody a na základě zpráv o situaci v zemi původu usoudil, že uvěznění zákonné zástupkyni stěžovatelky nehrozí. Žalovaný k tomu na str. 5 napadeného rozhodnutí uvedl, že *„nejsou známy žádné případy nebezpečí ze strany státních orgánů nebo soukromých osob lidem ucházejícím se neúspěšně o azyl v zahraničí, a to ani v případech, kdy státní orgány jsou o zahraničním pobytu svých občanů informovány.“* Tyto závěry aproboval i krajský soud a Nejvyšší správní soud neshledává žádné důvody, proč by měl je měl zpochybnit. Ustálená judikatura zdejšího soudu k ustanovení § 14a zákona o azylu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, publikovaný pod 1849/2009 Sb. NSS) předpokládá kvalitativně zcela jiná ohrožení žadatele o mezinárodní ochranu a je vyhrazena pouze pro nejvážnější a bezprostředně hrozící ohrožení jeho života a zdraví; především však takové obavy musí mít reálný základ ve zjištěních, týkajících se situace v zemi původu žadatele.

Shora popsanou argumentaci vztahovala stěžovatelka též k tvrzení, že jsou v jejím případě dány důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení humanitárního azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu. S touto námitku bylo nutno naložit jako s nepřípustnou (§ 104 odst. 4 s. ř. s.), neboť v tomto smyslu stěžovatelka v žalobě ničeho netvrdila (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006 – 155, publikovaný pod č. 1743/2009 Sb. NSS).

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura zdejšího soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatelka sama žádné konkrétní důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdila, nelze než uzavřít, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje její vlastní zájmy.

Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost jako nepřijatelnou; proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. usnesením odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Krajský soud stěžovatelce k její žádosti ustanovil zástupcem advokáta pro řízení o kasační stížnosti; náklady řízení v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Náklady spočívají v odměně za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení doplnění kasační stížnosti) v částce 4200 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů] a v náhradě hotových výdajů v částce 600 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky); celkem tedy 4800 Kč. Ustanovený advokát sice v písemném vyúčtování své odměny uváděl, že je plátcem daně z přidané hodnoty, nicméně nepřiložil osvědčení o příslušné registraci. Nejvyšší správní soud si tuto skutečnost ověřil v registru ekonomických subjektů, ze kterého se podává, že jako plátce daně z přidané hodnoty registrován není, proto nepřistoupil ke zvýšení

odměny a náhrad podle zvláštních právních předpisů. Ustanovenému advokátu se tedy přiznává odměna v celkové výši 4800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. září 2010

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu